

Sertificēta sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums
par plānoto derīgo izrakteņu ieguves iespējamo ietekmi
uz Latvijā īpaši aizsargājamām pūčveidīgo putnu *Strigiformes* sugām
nekustamajā īpašumā „Vidus Mālnieki” zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020297,
nekustamajā īpašumā „Jelinskas” zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020406.

Cēsu novads, Drabešu pagasts

Eksperts	Gaidis Grandāns
Eksperta sertifikāta Nr., derīguma termiņš, jomas	Sertifikāta Nr. 061 (joma: putni; sertifikāts derīgs līdz 07.08.2024.); Sertifikāta Nr. 087 (jomas: meži un virsāji, zālāji, purvi; sertifikāts derīgs līdz 25.07.2026.; joma: sēnes; sertifikāts derīgs līdz 26.07.2024.; joma: ķērpji; sertifikāts derīgs līdz 24.03.2026.).
Atzinumā izvērtētās sugu/biotopu grupas	Putni (pūčveidīgie)
Apsekošanas datums	2023. gada 9. aprīlī
Ziņas par laika apstākļiem, apsekošanas ilgumu, platību, metodi	<ul style="list-style-type: none"> - laika apstākļi – piemēroti teritorijas izvērtēšanai atbilstoši mērķim; - kopējais apsekošanas ilgums: aptuveni 3 stundas; - apsekota teritorija Cēsu novada Drabešu pagastā, nekustamā īpašuma „Vidus Mālnieki” zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020297, nekustamā īpašuma „Jelinskas” zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020406 un paredzētās darbības vietai piegulošā teritorija; - izvērtēta informācija par īpaši aizsargājamām sugām Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (skatīts 24.08.2023.; turpmāk tekstā DDPS “Ozols”); dabas novērojumu portālā www.dabasdati.lv (skatīts 24.08.2023.); - teritorija apsekota pēc maršruta metodes, paredzētās darbības vietas teritorijā un tās tiešā apkārtnē veicot pūčveidīgo putnu uzskaites ar provocēšanas metodi; - putnu sugu konstatēšanai izmantotas vizuālās un audiālās metodes, lietojot binokli <i>Carl Zeiss Terra 10 x 42</i>; fotoaparātu <i>Canon 7D Mark II</i> ar objektīvu <i>Canon 100 – 400 mm/f:5,6 II</i>. Putnu sugu provocēšanai izmantots pārvietojamais skaļrunis <i>JBL Flip4</i>; - apsekojamās teritorijas robežu noteikšanai dabā un sugu atradņu fiksēšanai izmantots planšetdators ar GPS datu pieslēgumu.
Aizsardzības statuss	Paredzētās darbības vieta atrodas Gaujas Nacionālā parka (turpmāk tekstā GNP) neitrālajā zonā. Neitrālā zona ir izveidota, lai veicinātu parkā esošo blīvi apdzīvoto teritoriju vai intensīvi izmantojamo lauksaimniecības platību ilgtspējīgu attīstību (GNP likums II nodaļa 11. pants).

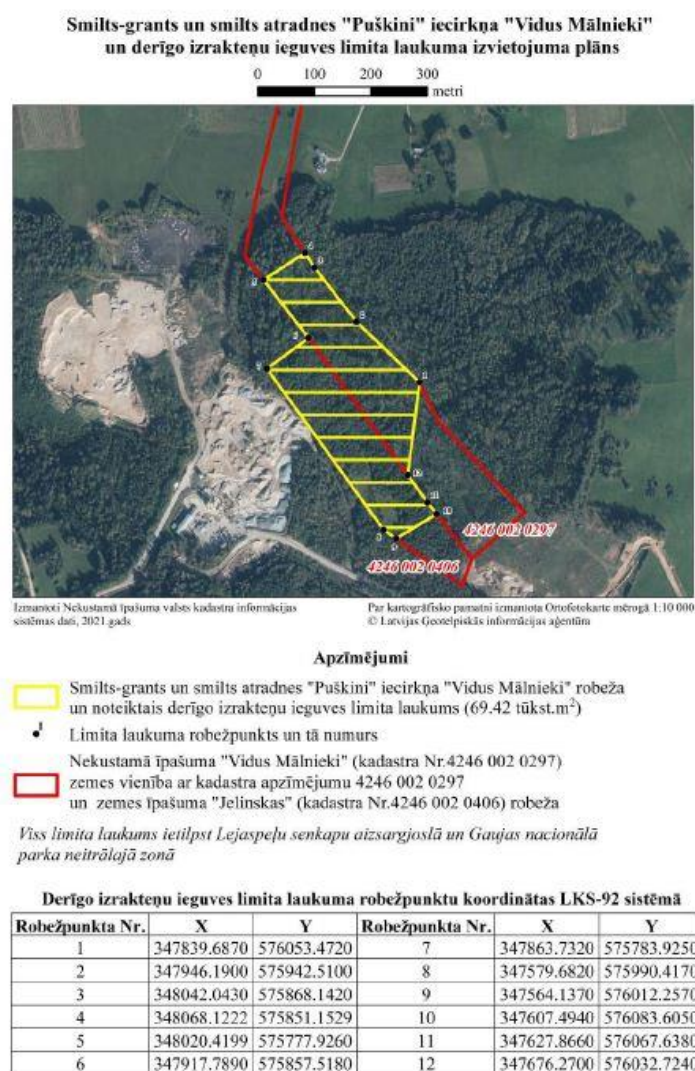
Atzinuma sniegšanas mērķis	<p>Paredzētās darbības – derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) ieguves iespējamās ietekmes izvērtēšana uz īpaši aizsargājamām pūčveidīgo putnu sugām, sagatavojot atbildi uz Dabas aizsardzības pārvaldes 08.11.2022. vēstuli Nr. Nr.4.9/6147/2022-N.</p> <p>Paredzētā darbība: derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) ieguve 6,9 ha platībā.</p>
-----------------------------------	--

1. Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts

Saskaņā ar Amatas novada teritoriālo plānojumu 2014. – 2025. gadam, apsekotajā teritorijā, nekustamajā īpašumā “Vidus Mālnieki”, zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020297 atrodas mežu teritorija un daļēji rūpnieciskās apbūves teritorija. Nekustamajā īpašumā „Jelinskas”, zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020406, atrodas rūpnieciskās apbūves teritorija.

Reljefs paredzētās darbības vietā viļņains, antropogēni ietekmēts.

Paredzētās darbības vietā dominē jaunas vai vidēja vecuma parastās priedes *Pinus sylvestris* mežaudzes lāna un damakšņa meža augšanas apstākļu tipos. Mežaudzes saimnieciski būtiski ietekmētas, nav dabiskiem meža biotopiem raksturīgu struktūru.

1. attēls. Paredzētās darbības vietas teritorija.

2. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Paredzētās darbības vietas apkārtnē ir mozaīkveida ainava, kur mežu platības mijas ar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm, viensētu un apdzīvotu vietu apbūvi. Plānotā derīgo izrakteņu atradnes atrodas aptuveni 1,2 km attālumā no apdzīvotas vietas Līvi.

Apkārtnējā teritorijā vairākas gan aktīvas, gan izstrādi pārtraukušas derīgo izrakteņu izstrādes vietas.

Tuvākā dabiskā ūdenstece, Simtupe, atrodas aptuveni 350 m attālumā uz D no paredzētās darbības vietas teritorijas.

3. Konstatētie Eiropas Savienības nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājамie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte

Saskaņā ar DDPS “Ozols” pieejamo informāciju, paredzētās darbības vietā vai tās tiešā tuvumā nav konstatēti ES nozīmes biotopi vai Latvijā īpaši aizsargājami biotopi.

Šajā atzinumā nav vērtēta plānoto darbību ietekme uz ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Plānotās darbības iespējamā ietekme uz ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamiem mežu un virsāju biotopiem ir analizēta sertificētas sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertes Ivetas Donikas 21.05.2022. sagatavotajā atzinumā.

4. Konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un to izplatības īpatnības, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Pamatojoties uz “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” (Avotiņš 2019) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietas teritorijā nav īpaši aizsargājamu pūču sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgu teritoriju.

Pamatojoties uz “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” (Avotiņš 2019) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietas teritorija un tās tiešā apkārtnē, balstoties pēc ekoloģiskās nišas modeļa analīzes rezultātiem ir novērtēta kā teritorija, kur ietekmes uz sugas aizsardzību novērtējumos nepieciešams veikt apodziņa inventarizāciju.

Apodziņš ir iekļauts Latvijā īpaši aizsargājamo sugu sarakstā (Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību 1. pielikumā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” apodziņa ligzdošanas vietu aizsardzības nodrošināšanai var tikt veidoti mikroliegumi 2 – 10 ha platībā.

Apodziņš uzskatāms par lietussarga sugu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā mežos. Apdzīvo galvenokārt vidēja vecuma un vecus lapu koku vai jauktu koku mežus ar atsevišķiem, veciem, dobumainiem kokiem (Avotiņš 2019).

Sugas populācijai konstatēta negatīva ilgtermiņa tendence (2003. – 2018. gadu periods) un negatīva īstermiņa tendence (2007. – 2018. gadu periods) Latvijā (*Birdlife International* 2019)

un, atbilstoši IUCN kritērijiem, sugas apdraudētības pakāpe Latvijā (Avotiņš 2019) novērtēta kā jutīga (VU, *Vulnerable*).

Saskaņā ar aktuālo GNP dabas aizsardzības plāna 2023. – 2035. informāciju, GNP teritorijā ligzdojošo apodziņu populācija ir novērtēta kā 75 līdz 100 ligzdojoši pāri. GNP veido 4,81% no apodziņa aizsardzībai prioritārajām vietām. Šīs teritorijas platības 36,03% ir atzīti par apodziņa aizsardzībai prioritāru vietu. Tajā koncentrēti 2,32% apodziņa populācijas (Avotiņš 2019).

Apodziņš šī atzinuma sagatavošanas vajadzībām veikto uzskaišu laikā paredzētās darbības vietā vai tās tiešā apkārtnē netika konstatēts. Paredzētās darbības vietā dominē jaunas vai vidēja vecuma parastās priedes mežaudzes lāna un damakšņa meža augšanas apstākļu tipos. Mežaudzes saimnieciski būtiski ietekmētas, nav dabiskiem meža biotopiem raksturīgu struktūru. Paredzētās darbības vietas teritorijā esošās dzīvotnes novērtētas kā apodziņa ligzdošanai suboptimālas un sugas ligzdošana šobrīd ir maz iespējama. Paredzētās darbības vietas apkārtnē pastāv samērā augsts antropogēnas izcelsmes, tajā skaitā, paaugstināta trokšņa, traucējums; mežu ainava plašākā mērogā uzskatāma par būtiski fragmentētu.

DDPS “Ozols” tuvākā paredzētās darbības vietas teritorijai reģistrētā apodziņa atradne atrodas zemes vienībā ar kadastra numuru 42460020150, aptuveni 1,2 km attālumā uz A no paredzētās darbības vietas teritorijas. Gan šī DDPS “Ozols” reģistrētā apodziņa atradne, gan pārējās novērotāja Kristera Kurmjā apodziņa atradnes GNP teritorijā 17.06.2021. ir uzskatāmas par kļūdainām un būtu izslēdzamas no īpaši aizsargājamo sugu atradņu reģistra. GNP dabas aizsardzības plāna ietvaros 2021. gada jūnijā sertificēts sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperts Gaidis Grandāns veica šo atradņu atkārtotu inventarizāciju, nevienā no atradnēm nekonstatējot sugas klātbūtni. Atradņu vietās esošie biotopi uzskatāmi par apodziņa ligzdošanai nepiemērotiem vai suboptimāliem.

Pamatojoties uz “Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns” (Bergmanis u.c. 2020) ietverto informāciju, paredzētās darbības vietas teritorijā nav īpaši aizsargājamo dzeņu sugu aizsardzībai prioritāri nozīmīgu teritoriju.

5. Citas apsektās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes

Dižkoki, veci koki, alejas un citas ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības nav konstatētas.

6. Plānotās saimnieciskās darbības ietekme uz Latvijā īpaši aizsargājamām putnu sugām, to labvēlīga aizsardzības stāvokļa nodrošināšanas prasības un darbības

Paredzētās darbības vietas teritorijā nav konstatētas Latvijā vai ES īpaši aizsargājamās pūčveidīgo putnu sugas.

Nenotiekot saimnieciskajai darbībai, mežaudzēm laika gaitā kļūstot vecākām un pakāpeniski dabiskojoties, nākotnē apodziņa sastopamība paredzētās vietas teritorijā un tās apkārtnē teorētiski būtu sagaidāma.

Pašreizējos apstākļos, Latvijā īpaši aizsargājamu pūču sugu ligzdošana paredzētās darbības vietas teritorijā un tās apkārtnē ir maz iespējama.

Nav sagaidāma negatīva ietekme uz Latvijā īpaši aizsargājamu pūču sugu ligzdošanas vai barošanās apstākļiem, kas realizējot paredzēto darbību varētu būt sugu ligzdošanai piemērotu

dzīvotņu platības samazinājums vai antropogēnas izcelsmes paaugstināta trokšņa traucējuma pieaugums.

Pēc piesardzības principa, lai samazinātu ietekmi uz īpaši aizsargājamo putnu sugu iespējamo ligzdošanu, augsnes virskārtas noņemšana, koku un krūmu apauguma novākšana ir veicama ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas (1. aprīlis – 31. augusts).

Sezonālo ierobežojumu periods pilnībā ietver periodu, kurā Latvijā mežos ligzdojošo putnu ligzdās ir iespējamas olas vai lidotspēju nesasnieguši mazuļi.

7. Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai

7.1. Paredzētās darbības vietas teritorijā nav konstatēts apodziņš vai citas Latvijā īpaši aizsargājamas pūčveidīgo putnu sugas.

7.2. Paredzētās darbības vietas teritorijā esošās dzīvotnes šobrīd ir uzskatāmas par Latvijā īpaši aizsargājamo pūčveidīgo putnu ligzdošanai nepiemērotām un suboptimālām.

7.3. Izvērtējot situāciju dabā un analizējot pieejamo informāciju, paredzētā saimnieciskā darbība (derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītā infrastruktūra) neradīs būtiski negatīvu ietekmi uz izpētes teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu, Latvijā un ES īpaši aizsargājamām putnu sugām.

7.4. Pēc piesardzības principa, lai samazinātu ietekmi uz īpaši aizsargājamo putnu sugu iespējamo ligzdošanu, augsnes virskārtas noņemšana, koku un krūmu apauguma novākšana ir veicama ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas (1. aprīlis – 31. augusts).

Atzinums sagatavots uz 6 (sešām) lappusēm un viena pielikuma.

Pielikumā:

1. Paredzētās darbības novietojuma shēma un konstatētās dabas vērtības mērogā 1:5 000 uz vienas A4 lapas.

Gaidis Grandāns

Tālrunis: +371 26 638 608

e-pasts: gaidis_g@inbox.lv

Atzinums sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 30.septembra noteikumiem Nr.925 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības*”, atbilstoši Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumiem Nr.213 “*Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu*”, kā arī atbilstoši “*Vadlīnijām sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura2000 teritoriju novērtējuma ietvaros*”.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Izmantotā literatūra un citi informācijas avoti

Auniņš A., Mārdega I. 2022. Dienas putnu fona monitorings. Gala atskaite par 2022. gadu. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Avotiņš jun. A. 2019. Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Bergmanis M., Priednieks J., Avotiņš A., Priedniece I. 2020. Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Rīga.

Birdlife International 2019. Bird species' status and trends reporting format for the period 2013-2018. <https://cdr.eionet.europa.eu/lv/eu/art12/envxtfmg>

Gaujas nacionālā parka likums: LR likums. Latvijas Vēstnesis, 20.05.2009, nr.78.

Gaujas Nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumi Nr.317. Latvijas Vēstnesis, 21.05.2012, nr.78.

Ķerus, V., Dekants, A., Auniņš, A., Mārdega, I. 2021. Latvijas ligzdojošo putnu atlanti 1980 – 2017. Rīga: Latvijas Ornitoloģijas biedrība.

Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”

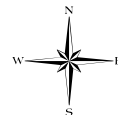
SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 2023. Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāns laika posmam no 2023. gada līdz 2035. gadam. Rīga, 458 lpp.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS

EIROPAS SAVIENĪBA

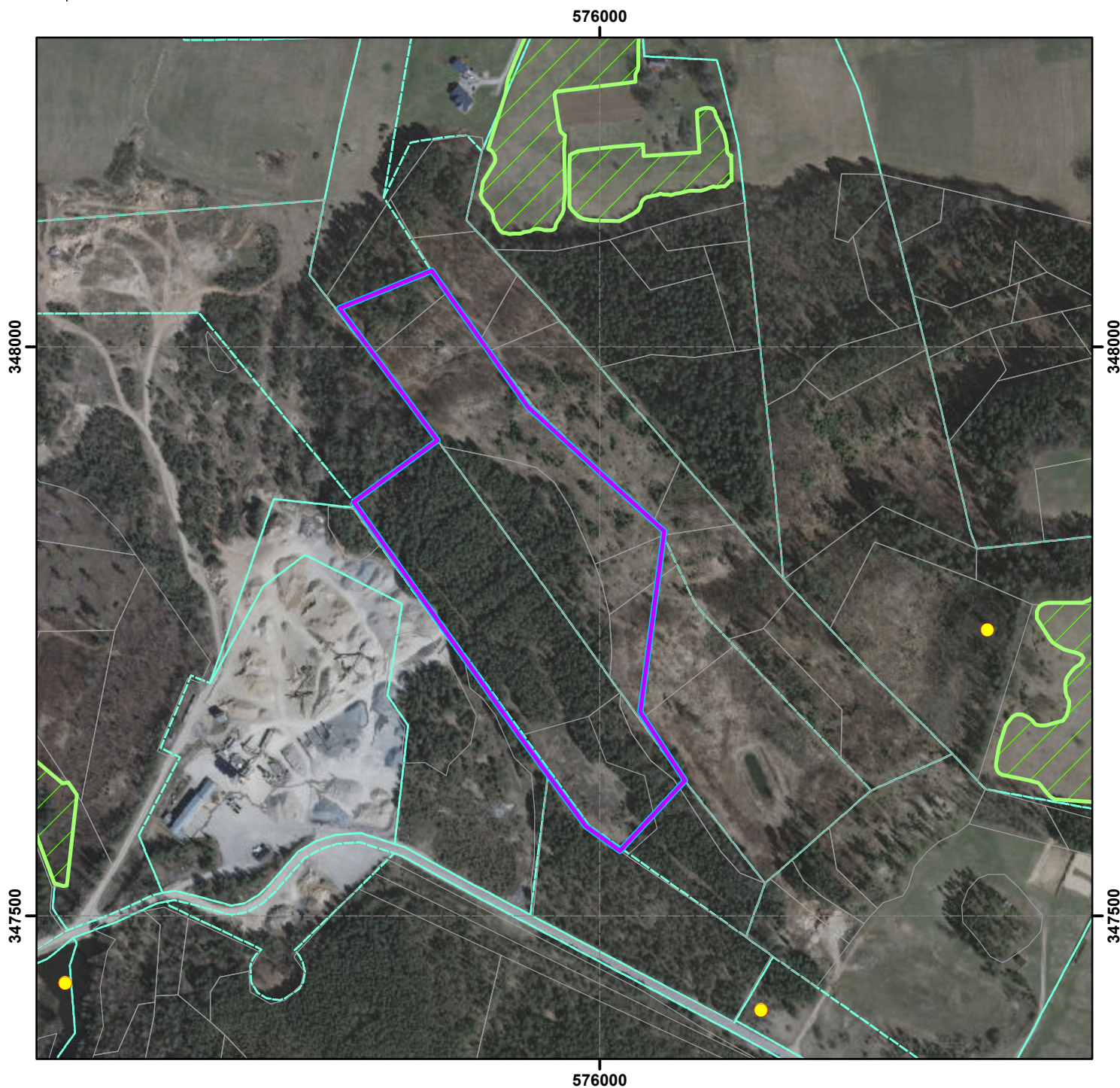
ERAF

EIROPAS REĢIONĀLAIS

ATĪSTĪBAS FONDS

IEGULDĪJUMS
TAVĀ
NĀKOTNĒ

1:5 000

Apzīmējumi

	Paredzētās darbības vieta		Sugu dzīvotnes (punkti)		Nogabali
	Izpētes teritorija		Sugu dzīvotnes (laukumi)		Zemes vienības
	Dižkoks		ĪA Biotopi		bufferLV_forcache
	Mikrolietumi				
	Mikrolietumu buferzonas				

0 0,05 0,1 0,2 km

Izmantoti: Ortofotokarte mērogā 1:10 000 © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, (2008)
Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati, 2017. gads